

עין משפט
נר מצוה

סז:

במה אשה פרק ששי שבת

מסורת הש"ס

בלל גדול. כל היודע עיקר שבת חייב על כל שבת ושבת בו.
פי בקונטרס אע"פ שלא נודע לו בינתיים אמרין ימים
שניתיים היין ידעה לחלק שאי אפשר שלא שמע בינתיים שאותו
יום שבת היה אלא שלא נזכר במלאכות וקשה לה"ר אליעזר
דלמך בגמרא (לקמן דף ע"א.) קלך
וטתן כגרוגרת כשגגת שבת וזדון
מלאכות וזר וקלך וטתן כגרוגרת
זדון שבת ושגגת מלאכות קצירה
גורלת קצירה וטחניה גורלת טחניה
פירוש ואינו חייב אלא אחת וכשגת
אחת איירי דבשמי שבתות היה חייב
שמים דימים שניתיים היין ידעה
לחלק אלמלא אע"פ שודע לו קודם
קצירה אחרונה שאותו יום שבת הוא
הוא זדון שבת קלך וטתן אפי' הכי
לא הו"ל ידעה ומשיב העלם אחד כיון
שלא נודע לו שחטף שהרי סבור
שהמלאכה מותר' וטעמא משום דכתיב
או הודע אליו שחטפו שהיה לו
ידעת חטף ועוד הקשה ריב"ז
דגמרא מפיקין לה מקרא ואי כדפי'
בקונטרס שאי אפשר שלא נודע לו
לנה לן קרא ועוד קשה לר"י דמתן
בפרק אמרו (ברכות דף ע"ו.) א"ר
עקיבא שלמתי אמר ר' אליעזר העושה
מלאכות הרבה בשבתות הרבה מעין
מלאכה כו' אמר ליה חייב על כל אחת
ואחת ק"ו מנדה כו' ופליגי התם
אמרו בגמרא היינו בני מנייה
וקאמר בסוף שמעתי ולכך חסדא
דלמך שגגת שבת וזדון מלאכות הוא
דבעא מנייה אי ימים שניתיים היין
ידעה לחלק או לא נדה מאי ימים
שניתיים איכא ומשני שגא עליה
ועבלה וראתה וזרז וזא עליה והתם
אפילו איחיה כמה שנים ולא עבלה
חשיב הכל העלם אחד אלא כשעבלה
ימי הימר שניתיים אע"פ דלא ידע
כמי שידע דמי הי"ג בני שבת אע"פ
שלא שמע ימי הימר שניתיים היין
ידעה לחלק דגורת הכתוב היא שמהא
שמירה לכל שבת ותימה דהתם יליף
כדי אליעזר שבת מנדה ואדרכה
בשבת כתיב קרא ונדה לא כתיב
ונדה לר"י דהא דנפקא לן מקרא
בגמרא היינו כרבי אליעזר כרבי
שמעון דהתם דלמך לא קן שאלו
כדי אליעזר לרבי אליעזר אלא הנא
על הנדה והשיב לו רבי אליעזר
דחייב על כל אחת ואחת ק"ו משבת:

האומר גד גדי התמול מזלי: וסנוק לא. עיף אל מהיו: אשכי
ונוספי. יום ולילה: יש בו משום דרכי האמורי. וכן כולן עד סוף
פירקא גרסינן הרי זה מדרכי האמורי וה"ג במוספי: הוא בשמה והיא
בשמו. הוא ואשתו מחליפין שמותיאן זה בזה בלילה משום ניחוש:
דוני דני. המחזיק מכוויני: דן. אינו
חק האמורי אלא ע"ז ממש ומייב
משום קורא בשם עבודת גלולים:
האומר לעורב לרח. כשהוא קורא
לומר לו כן מפני שהוא מנכר בשויות
ולוחש לו לחש זה: שקרא ערביס.
אומר יותר משאר חביריו. ול"ג שקרא
כעורב: שקראה גבריה. כתרנגול
כמו קרא גברא ויומא דף כ"ו:
אשפה ואופיר. כתי שמהא נרעה
מריה זיינו: המבקעת בינים כותל.
ואית דגריסי בינים (ו) מקבעת לאמר
שיאלו האפרוחים מזמתו (ו) הקליפות
במקל וקובעתן כותל לפניהם וזהו
לנחש שלא ימומו: המרקדס לכוסת.
כשעושה כותם מרקדת לפניו והוא
ניחוש שיתמוק: המפקק לערשיס.
כשנתנת בקדרה משתקת את כל
העומדים כדי שיתבטלו ונגרסינן
מזויתת: הי"ג אכל נותנין קיסם של
קוס. מורי"ד: וחוק הוא כמותן
ומועיל לבשל ואין זה לנחש: הי"ג
אכל אפרו חכמיס בשכרי וכויוס.
אפרו חכמיס מפני הסכנה שלא יבלע:
בול של מלח. מלח אגריף מלח
בשניל שחאי ותדליק שאין זה ניחוש
אלא מסייע ממש שהמלח גולל את
השמן וימשך אחר הפחילה: טיע
וחרסיס. מנינין את השמן ואינו
דולק מהר: דמכסי סרגא דמשחא.
שעושה לו כיסוי למעלה ממחר
לדלק: נפט. כשמגלין אותו האור
הולך ונמשך אליו ומנעיר: חמרא
וחיי. כשמזוין ונותנין כוס אומר
כן לכרעה בעלמא:

תורה אור השלם

1. אחרים עובדי יי' השבחים
את ה' קדשי היררכים לנו
שלוקו והמלאכים לפני
שמקור ישיעיהו מה יא
2. הנשבעים באשמת
ששורן האמור דו אלוף דן
ודו דרך באר שבע מפולו
ולא יקומו עוד.

עספס יי'
3. כי העור אל עיר ימים
רבים לתלות עליה
לחפש לא תחיות את
עצה לרדת עליו דיון כי
משנו האכל אותו לא
תברר כי האדם עז השדה
לכא מפקד מכוויני
דברים כ יי'

הנהגות הב"ח

(א) נביא שחטטל מהרה
אבל אסרו חכמים בסגרי
זמית: (ב) רש"י ד"ס
התקפת ימי אית דגריסי
התקפת כ"ל זמית בינים
מתקן: (ג) בא"י האמיתיס
מתרת הקליפת:

לעני רש"י

מורי"ד. ע"ז. מת.

רבינו תנאל

ח"ד נותנין בול של מלח
לתוך הגר כדי שאור
והדליק. טיש וחרסית חמת
הגר כדי שיתמקן ותדליק.
המרא חייא לפום רבנן
ותלמידיו.
הררין עלך במה אשה
ויצאה
ע"ק שביעי
כלל גדול אסרו בשבת.

הדרן עלך במה אשה

בלל גדול. בגמרא מפרש אמאי
קרי ליה גדול: השוכה עיקר
שבת. כסבור אין שבת בחויה:
אינו חייב אלא חטאס אחס. בגמרא
(לקמן דף ס"ו.) יליף לה שמירה אחת
לשבתות הרבה ושמירה לכל שבת
ושבת ומסבירא דכי כתיב שמירה
אחת לשבתות הרבה כי הוא גוונא
כתיב דכולא חדא שגגה היא וקרבן
אשוגג קאחי: יודע עיקר שבת.
שיש שבת בחויה ונאסרו כה מלאכות:
ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה.

על ידי שגגת שבת ששבת היום. מדקתני סיפא היודע שהוא שבת מכלל דרישא גדלין יודע שהוא שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות
הרבה בענין זה ולא נודע לו בינתיים שחטף: חייב על כל שבת ושבת. ואע"פ שלא נודע לו בינתיים והעלם אחד הוא
אמרין ימים שניתיים היין ידעה לחלק שאי אפשר שלא שמע בינתיים שאותו היום הוא שבת אלא שלא נזכר לו במלאכות שנעשו בו ושגגת
קמייתא משום שבת הוא דהואי והא אחידע ליה זיני זיני הלכך כל חדא שבת חדא שגגה היא. ומייהו על הרבה מלאכות שכל
שבת לא מייחייב אלא חדא דכולה שבת חדא שגגה דהא לא שגג אמלאכות יודע הוא שהמלאכות אסורות אלא אשבת הוא דשגג: יודע
שהוא שבת ועשה מלאכות הרבה. שלא ידע שהמלאכות הללו אסורות ועשאס כמה פעמים בכמה שבתות חייב על כל אב
מלאכה חטאת אחת ואף על פי שחזר ופלה בכמה שבתות כולה חדא שגגה היא דהא לא נודע לו בינתיים. ולענין שגגת
שבת הוא דאיכא למימר ימים שניתיים היין ידעה לחלק אכל לענין שגגת מלאכות לא אמרו הכי דמשום הפסק ימים אין לו
לדעת אלא אם כן ישב ועסק לפני חכמים בהלכות שבת. ומייהו בחטאת אחת לא מיפטר על כל שבת דשגגה לאו בשבת היא אלא
בתלכותה ושגגת טובא הוה לשבת אחת. ובגמרא (לקמן דף ע"ג.) יליף פעמיס שהוא חייב על כל אחת ואחת ופעמיס שאינו חייב אלא אחת על
כל שבת ומסבירא דחיונא בזדון שבת ושגגת מלאכות דאיכא שגגת טובא ופטורא בשגגת שבת וזדון מלאכות דחדא שגגה היא:
אב

